

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет будівництва та транспорту
Кафедра архітектури та інженерних вишукувань

**Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 2 МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ АРХІТЕКТУРИ ТА
МІСТОБУДУВАННЯ**

Реалізується в межах освітньої програми

Архітектура та містобудування.

(назва)

за спеціальністю G17 «Архітектура та містобудування».

(шифр, назва)

на другому рівні вищої освіти.

Розробник:

Дмитро БОРОДАЙ, доцент, кандидат архітектури

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри архітектури та інжене- рних вишукувань	протокол від <u>04.06.2025</u> № <u>14</u> .
	Завідувач кафедри Бородай Д.С.

Погоджено:

Гарант освітньої програми Артем БОРОДАЙДекан факультету, де реалізується освітня програма Олександр СОЛАРЬОВ

Рецензія на робочу програму надана

 Череди́нська О.М.
 Андрух С.І.
Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації
 Тарасова Н.І. (Надія Тарасова)
Зареєстровано в електронній базі: дата: 30.06. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	ОК 2 Методика наукових досліджень в галузі архітектури та містобудування		
2.	Факультет/кафедра	Факультет будівництва та транспорту/ кафедра архітектури та інженерних вишукувань		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Архітектура та містобудування» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю G17 «Архітектура та містобудування» кваліфікація: магістр з архітектури.		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Рівень НРК	7 рівень		
7.	Семестр та тривалість вивчення	денне – 1 семестр 1-15 тижднів		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)		Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	
		16	44	90
10.	Мова навчання	Українська		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	к. арх. Бородай Дмитро Сергійович		
11.1	Контактна інформація	кабінет 431е; т. +380503074270; dimaboroday@gmail.com		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Методика наукових досліджень в галузі архітектури та містобудування є складовою підготовки магістра архітектора. Під час вивчення ОК студент отримає знання: про коло проблем, що вирішує сучасний архітектор в процесі своєї професійної діяльності; основні методи наукової і творчої архітектурної діяльності; основні напрямки, проблеми і перспективи розвитку науки в галузі архітектури з урахуванням екологічних, соціальних і економічних аспектів сталого розвитку; алгоритм пошуку наукової інформації в галузі, роботи з професійною літературою та пошуку інформації в мережі Internet. Також навчиться розв'язувати архітектурно-містобудівні задачі шляхом використання наукових підходів; систематизувати інформацію при вирішенні архітектурно-містобудівних задач; вирішувати комплексні архітектурно-містобудівні задачі.		
13.	Мета освітнього компонента	Ознайомлення студентів з особливостями наукових знань в галузі архітектури та містобудування, з методами проведення наукових досліджень і основними прийомами вирішення науково-технічних завдань на користь розвитку раціонального творчого мислення і організації комфортного архітектурного середовища шляхом застосування наукових підходів з урахуванням екологічних, соціальних і економічних аспектів сталого розвитку.		

14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Для успішного освоєння ОК необхідно мати базові теоретичні знання з теорії архітектурного проектування, типології будівель та споруд, розуміння алгоритмів роботи зі спеціалізованою та нормативною літературою в галузі. Освітній компонент є основою для таких освітніх компонентів як: Комплексне архітектурно-дослідне проектування, Кваліфікаційна (фахова) атестація
15.	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності. Порушенням академічної доброчесності при вивченні ОК «Методика наукових досліджень» вважаються: академічний плагіат, академічне шахрайство (списування, обман, видавання чимось виконаної роботи за власну), використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: Академічний плагіат – оцінка 0, повторне виконання завдання. Академічне шахрайство – анулювання отриманих балів; повторне проходження оцінювання повторне виконання несамостійно виконаної роботи; Використання електронних пристроїв під час підсумкового контролю знань – відсторонення від виконання роботи, оцінка 0, повторне проходження підсумкового контролю
16.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=4263
17.	Ключові слова	Наука, методика, методологія, науковий метод, наукове дослідження, емпіричні методи, теоретичні методи, архітектура та містобудування

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹						Як оцінюється ДРН
	РН ₁	РН ₂	РН ₄	РН ₇	РН ₁₀	РН ₁₅	
ДРН 1. Проводити наукове дослідження за допомогою визначеної методики і використання прийомів і засобів проведення наукових досліджень в галузі архітектури та містобудування з урахуванням екологічних та соціально-економічних аспектів сталого розвитку	+	+	+		+	+	Практична робота, науковий реферат, аналітичні схеми і таблиці
ДРН 2. Використовувати емпіричні	+	+	+			+	Практична робота,

та теоретичні методи наукового дослідження в процесі професійної діяльності							науковий реферат, аналітичні схеми і таблиці
ДРН 3. Формувати алгоритм та послідовність проведення наукових досліджень в галузі архітектури та містобудування	+	+	+		+		Практична робота, науковий реферат, аналітичні схеми і таблиці
ДРН 4. Оформлювати результати дослідження у вигляді наукового реферату, графічно-аналітичних схем і таблиць за тематикою дослідження в професійній галузі		+	+	+	+	+	Практична робота, науковий реферат, аналітичні схеми і таблиці
ДРН 5. Публікувати результати дослідження у вигляді наукових статей, тез доповідей наукових конференцій за тематикою дослідження в професійній галузі		+	+	+	+	+	Наукові публікації, тези доповіді конференцій

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ²
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1: Сутність та поняття науки і наукового дослідження 1. Поняття науки як система знань 2. Структурні компоненти науки 3. Мета і соціальні функції науки 4. Основні ознаки наукового дослідження 5. Наукові сфери в галузі архітектури та містобудування	2	4		12	1-8, 10-14
Тема 2: Структура та етапи проведення наукових досліджень. 1. Основні етапи наукового дослідження 2. Обґрунтування актуальності, мета та задачі наукового дослідження 3. Об’єкт, предмет, методи дослідження, наукова новизна та практичне значення одержаних результатів 4. Алгоритм та етапи написання студентських наукових робіт	2	6		12	1-8, 10-14
Тема 3: Особливості наукових досліджень в галузі архітектури та містобудування 1. Основні об’єкти наукових досліджень в галузі архітектури та містобудування 2. Основні напрямки наукових досліджень в галузі архітектури містобудування 3. Сучасні актуальні проблеми наукових	2	8		14	1,2,4,6-9, 12-14

досліджень в галузі архітектури містобудування з урахуванням сталого розвитку 4. Алгоритм проведення наукових досліджень в галузі на початковому етапі					
Тема 4: Поняття методики та методології у науковому дослідженні 1. Метод та науковий метод в процесі дослідження 2. Методика, методологія та логіка наукового дослідження 3. Поняття системного підходу в науковому дослідженні 4. Поняття комплексного та цілісного підходу в науковому дослідженні	2	6		14	1-8, 10, 11
Тема 5: Емпіричні методи наукового дослідження 1. Загальна характеристика емпіричних методів. 2. Спостереження й експеримент 3. Порівняння і вимірювання 4. Опитування як метод дослідження 5. Особливості та методика оглядово-аналітичного розділу наукової роботи в галузі архітектури та містобудування	2	8		12	1-9, 12-14
Тема 6: Теоретичні методи дослідження 1. Загальнонаукові теоретичні методи. 2. Аналіз та синтез, їх види: емпіричний, елементарно-теоретичний, структурно-генетичний. 3. Дедукція та індукція. Поняття загального та часткового 4. Аксиоматичний та історичний методи теоретичних досліджень 5. Моделювання та узагальнення 6. Особливості та методика теоретичного розділу наукової роботи в галузі архітектури та містобудування	4	6		14	1-8,10, 12-14
Тема 7: Спеціальні методи і відображення результатів наукових досліджень в галузі архітектури та містобудування 1. Коло наукових проблем в галузі архітектури та містобудування 2. Спеціальні методи досліджень в галузі архітектури та містобудування 3. Аналіз і узагальнення результатів дослідження 4. Реалізація результатів наукового дослідження 5. Алгоритм графічного відображення результатів наукових досліджень	2	6		12	1, 2, 4, 6-9, 12-14
Всього	16	44		90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1.	Проводити наукове дослідження за допомогою визначеної методики і використання прийомів і засобів проведення наукових досліджень в галузі архітектури та містобудування з урахуванням екологічних та соціально-економічних аспектів сталого розвитку	16	Використання технічних засобів навчання, самооцінка знань, використання опорних конспектів лекцій, основної та допоміжної літератури. Виконання індивідуального завдання, написання наукового реферату, публікація тез доповіді (статті), розробка аналітичних схем і таблиць.	18
ДРН 2.	Використовувати емпіричні та теоретичні методи наукового дослідження в процесі професійної діяльності	12	Використання технічних засобів навчання, самооцінка знань, використання опорних конспектів лекцій, основної та допоміжної літератури. Виконання індивідуального завдання.	18
ДРН 3.	Формувати алгоритм та послідовність проведення наукових досліджень в галузі архітектури та містобудування	12	Використання технічних засобів навчання, самооцінка знань, використання опорних конспектів лекцій, основної та допоміжної літератури. Виконання індивідуального завдання, написання наукового реферату, розробка аналітичних схем і таблиць.	18
ДРН 4.	Оформлювати результати дослідження у вигляді наукового реферату, графічно-аналітичних схем і таблиць за тематикою дослідження в професійній галузі	10	Використання технічних засобів навчання, самооцінка знань, використання опорних конспектів лекцій, основної та допоміжної літератури. Виконання індивідуального завдання, написання наукового реферату, розробка аналітичних схем і таблиць.	18
ДРН 5.	Публікувати результати дослідження у вигляді наукових статей, тез доповідей наукових конференцій за тематикою дослідження в професійній галузі	10	Використання технічних засобів навчання, самооцінка знань, використання опорних конспектів лекцій, основної та допоміжної літератури. Виконання індивідуального завдання, написання наукового реферату, публікація тез доповіді (статті), розробка аналітичних схем і таблиць.	18

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль 1		50 балів	7-8 тижень
1	Підготовка і публікація матеріалів тез доповіді для	15 балів/ 15%	Відповідно до графіку на-

	наукової конференції		вчального процесу
2	Практичні роботи (розробка аналітичних схем і таблиць по кожній темі – 7 тем)	35 балів/ 35%	По закінченню вивчення кожної теми
Модуль 2		50 балів	15 тиждень
3	Підготовка наукового реферату	50 балів/ 50%	14 тиждень

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Підготовка і публікація матеріалів тез доповіді для наукової конференції	< 5 балів	6-9 балів	9-12 балів	13 -15 балів
	< 50% правильних відповідей	50-75% правильних відповідей	75-90% правильних відповідей.	90-100% правильних відповідей
Практичні роботи (розробка аналітичних схем і таблиць по кожній темі – 7 тем)	<3 балів	3 бали	4 бали	5 балів
	Практична робота не відповідає поставленому завданню, виконано на дуже низькому рівні.	Практична робота відповідає завданню, виконана на достатньому рівні, але має суттєві недоопрацювання	Практична робота виконана на достатньо високому рівні, має незначні недоопрацювання	Практична робота виконана на високому рівні
Підготовка наукового реферату	< 27 балів	27-38 балів	38-44 балів	45 -50 балів
	Науковий реферат не відповідає поставленому завданню, виконаний на дуже низькому рівні.	Науковий реферат відповідає завданню, виконаний на достатньому рівні, але має суттєві недоопрацювання	Науковий реферат виконаний на достатньо високому рівні, має незначні недоопрацювання	Науковий реферат виконаний на високому рівні

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними завданнями	Кожне практичне заняття
2.	Усний зворотний зв'язок під час підготовки тез доповіді для виступу на науковій конференції	Відповідно до графіку навчального процесу
3.	Усний зворотний зв'язок під час виконання наукового реферату	В період виконання реферату

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Бородай Д.С. Методика наукових досліджень в галузі. Курс лекцій для студентів 1 м курсу денної форми навчання спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» ОС «Магістр» – Суми: СНАУ, 2024. – 32 с.
2. Бородай Д.С. Методичні вказівки до практичних занять для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» ОС «Магістр» – Суми: СНАУ, 2024. – 35 с.
3. Лаврик Г. І. Основи системного аналізу в архітектурних дослідженнях і проектуванні КНУБА. Українська академія архітектури. – Київ, 2002. –138с.
4. Вихрущ В. О. та ін. Методологія та методика наукового дослідження: навч. посібник / В. О. Вихрущ ... – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 328 с.
5. Основи наукових досліджень: навчальний посібник./ О.М.Сінчук, Т.М.Берідзе, М.Л.Барановська, О.В.Данілін, Д.О.Кальмус. – Кременчук: ПП Щербатих О.В.,2022. – 196 с.
6. Криворучко Н. І. Основи наукових досліджень : конспект лекцій (для здобувачів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування освітньої програми «Архітектура») / Н. І. Криворучко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 131 с.
7. Кириленко О. П., Письменний В. В., Ткачук Н. М. та ін. Методика та організація наукових досліджень: навч. посібник / О. П. Кириленко ... – Київ : КДУ, 2017. – 150 с.
8. Крамаренко М.О., Колеснікова Н.Ю. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Методика наукових досліджень в архітектурі» для студентів спеціальності 191 – «Архітектура та містобудування» освітнього рівня Магістр. Одеса.: ОДАБА, 2019. – 36 С.

6.2. Додаткові джерела

9. Дрьомова Л.В. Конспект лекцій з курсу «Теоретичні та методичні основи архітектурного проектування. Типологія будівель та споруд» / Л. В. Дрьомова; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 70 с..
10. Ісаханов Г.В. Основи наукових досліджень в будівництві /Г.В. Ісаханов. – К.: Вища школа, 1995. – 208 с.
11. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. – К. – 2004. – 212 с.
12. Бородай Д.С., Бородай А.С., Бородай С.П., Бородай Я.О. Архітектурно-планувальні тенденції формування рекреаційних комплексів в позаміських зонах на прикладі Сумської області. Містобудування та територіальне планування: Наук.-техн. збірник / Головн. ред. М.М. Дьомін. – К., КНУБА, 2021. – Вип. 76 – С.28-37
13. Височин І.А., Бородай Д.С., Бородай С.П., Бородай А.С., Галушка С.А., Бородай Я.О. Вплив міграційних процесів на формування структури містобудівного об'єкту. Архітектурний вісник КНУБА – К., КНУБА, 2021. – Вип. № 22-23. – С. 114-125
14. Бородай Д.С., Бородай А.С., Бородай С.П., Архітектурно-планувальні особливості комплексних центрів соціальної допомоги та психологічної реабілітації на прикладі м. Суми. Просторовий розвиток: Науковий збірник / Головн. ред. П.М. Куліков. – К., КНУБА, 2023. – Вип. 3. – С. 206-219.